

ПРЕДЛАГАЧИ: Димитар Апасиев
Борислав Крмов

ПРЕДЛОГ - ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО И РУРАЛЕН РАЗВОЈ
ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Скопје,
февруари 2022 година

Д О
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА С. МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 71 став 1 од Уставот на Р. С. Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, поднесуваме Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за земјоделство и рурален развој, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Земјоделството претставува еден од најзначајните основи од кои се зголемуваат приливите во буџетот на државата.

Постојното законодавство ги заштитува трговците и преработувачите, со тоа што им дава рок до 3 месеци да ги исплатат купените производи од земјоделците. Имено, ако се земе во предвид дека земјоделецот за да произведе одреден производ, му е потребно да почне со работа минимум 3 месеци однапред за производство. Тоа е периодот од садење на расад, потоа расадување, до процесот на зреење и берба можат да поминат 3 и повеќе месеци. Истиот кога ќе ги предаде производите во откупните центри, од тој момент му тече времето за исплата кое е до 3 месеци. Земајќи ги во предвид и трите месеци потребни за производство, земјоделецот е приморан да чека и до 6 месеци за да му се плати трудот од неговата работа. Да напоменеме дека, земјоделскиот производ не е ништо друго туку трудот кој го вложува земјоделецот за си ја обезбеди својата егзистенција. На овој начин, откупувачите легално го искористуваат трудот на земјоделецот со цел зголемување на нивниот капитал.

Постојното законодавство содржи празнина и недообјаснува дали исплатата на откупените земјоделски производи со рок од 30 дена се однесува на исплата на комингентите кои имаат склучен договор за откуп на земјоделски производи, или се однесува на комингентите кои немаат склучено договор за откуп. Во пракса, не секој земјоделец има склучено договор за откуп со откупувачот, а има поголем број земјоделци кои ги продаваат своите производи на откупувачи преработувачи или трговци, кои добиваат кантарни белешки некогаш со цена, а некогаш без цена на производот, само килажа.

Дополнително во постојното законодавство не е предвидена должност на откупувачот пред почетокот на откупот да обезбеди финансиски документ со кој гарантира дека обезбедува средства за откуп на договорената количина на земјоделски производи од тековната реколта.

Од наведените причини, ја увидовме потребата од овој Предлог на закон со кој ќе се подобри состојбата и положбата на земјоделците во наведените области и предлагаме овие измени и дополнувања да бидат имплементирани во Законот.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Законот се заснова на истите начела на кои се заснова основниот текст на Законот за земјоделство и рурален развој.

Целта на предлог-законот е да се заштити трудот на земјоделците и да се овозможи побрза и навремена исплата по однос на договорите за откуп на земјоделски производи.

Предложените решенија се во насока на задоволување на целта на овој предлог-закон.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Спроведувањето на овој закон не предизвикува финансиски последици врз Буџетот на Република Северна Македонија и другите јавни финансиски средства.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој закон не се потребни дополнителни финансиски средства од државниот Буџет на Република Северна Македонија.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со оглед на тоа што не се работи за обемен и сложен закон, согласно со член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, се предлага овој Предлог на закон да се донесе по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМНЕУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА
ЗАКОНОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО И РУРАЛЕН РАЗВОЈ

Член 1

Во Законот за земјоделство и рурален развој („Службен весник на Република Македонија“ број 49/10, 53/11, 126/12, 15/13, 69/13, 106/13, 177/14, 25/15, 73/15, 83/15, 154/15, 11/16, 53/16, 120/16, 163/16, 74/17, 83/18 и 27/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 152/19, 244/19, 275/19, 275/19 и 110/21), во членот 31 по став (5) се додаваат два нови става (6) и (7) кои гласат:

„(6) Откупувачот е должен пред почетокот на откупот да обезбеди финансиски документ за обезбедени средства за договорената количина земјоделски производи од тековната реколта во висина на просечната откупна цена по килограм на ниво на државата од минатите три реколти според податоците од Земјоделскиот пазарен информативен систем од членот 13 од овој закон за земјоделскиот производ кој е предмет на откуп. Со финансискиот документ откупувачот е должен да обезбеди динамика на прилив на средствата за време на откупот, односно тоа може да бидат:

- финансиски средства на посебна наменска жиро сметка и изјава од одговорното лице на откупувачот, дадена под материјална и кривична одговорност заверена кај нотар, дека целокупната договорена количина на земјоделски производ ќе ја исплати на производителите и дека средствата од наменската сметка исклучиво ќе се користат за исплата на договорениот земјоделски производ или

- финансиски средства наменети исклучиво за откуп на целокупната договорена количина земјоделски производ по основ на договори за кредит од банка со динамика на прилив согласно динамиката на откупот и изјава од одговорното лице на откупувачот дадена под материјална и кривична одговорност дека финансиските средства одобрени со договорот за кредит се веродостојни и исклучиво ќе бидат наменети за исплата на откупениот земјоделски производ.

(7) Доколку откупувачот превзема земјоделски производ од производители кои имале претходно склучени договори со откупувач кој е избришан од регистарот на откупувачи должен е да обезбеди дополнителни финансиски средства согласно ставовите (1) и (2) на овој член за дополнително планираната количина на земјоделски производ пред почетокот на откупот на дополнителните количини на земјоделски производ. За обезбедените средства и динамиката на прилив согласно со ставот (6) на овој член откупувачот е должен најдоцна пет работни дена пред почетокот на откупот писмено и по електронски пат да го извести Државниот инспекторат за земјоделство.“.

Во ставот (6) кој станува став (8) по бројот „(4)“ се додава сврзникот „и“, се додава бројот „(6)“.

Алинејата 2 се брише.

Во алинејата 3 по зборот „производи“ се додаваат зборовите: „од претходната реколта“.

Во ставот (7) кој станува став (9) бројот „6“ се заменува со бројот „8“.

Во ставот (8) кој станува став (10).

Во ставот (9) кој станува став (11) бројот „8“ се заменува со бројот „10“.

Во ставот (10) кој станува став (12) зборовите: „ставовите (8) и (9)“ се заменува со зборовите: „ставовите (10) и (11)“.

Во ставот (11) кој станува став (13) зборовите: „ставовите (8) и (9)“ се заменува со зборовите: „ставовите (10) и (11)“.

Член 2

Во членот 32 ставовите (4) и (5) се менуваат и гласат:

„(4) Исплатата на откупените земјоделски производи по претходно склучените договори и исплатата на земјоделските производи на тие кои немаат претходно склучен договор за откуп, откупувачот е должен да го изврши во рок од 30 дена од денот на откупот, односно предавање на земјоделскиот производ во откупни центри.

(5) По исклучок на ставот (4) на овој член, договорот може да предвидува авансна исплата од најмалку 30% на денот на склучување на договорот, со исплата на остатокот од вредноста на производот најдоцна до 60 дена од денот на откупот, или исплата на средства во висина од 40% од вредноста на производот во рок од 20 дена од денот на откупот и рокот на исплата на остатокот од вредноста не подолг од 60 дена од денот на откупот.“.

Член 3

Во членот 33 став (2) зборовите: „ став (6)“ се заменува со зборовите: „ став (8)“.

Член 4

Во членот 165 став (1) алинеја 3 бројот „6“ се заменува со бројот „8“.

Во алинеја 4 бројот „8“ се заменува со бројот „10“.

Член 5

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Предлогот на закон содржи вкупно пет члена.

Во членот 1 е предвидена должност на откупувачот пред почетокот на откупот да обезбеди финансиски документ за обезбедени средства за договорената количина земјоделски производи од тековната реколта во висина на просечната откупна цена по килограм на ниво на државата од минатите три реколти според податоците од Земјоделскиот пазарен информативен систем за земјоделскиот производ кој е предмет на откуп. Исто така со финансискиот документ се предвидува должност на откупувачот да обезбеди динамика на прилив на средствата за време на откупот, односно тоа може да бидат: финансиски средства на посебна наменска жиро сметка и изјава од одговорното лице на откупувачот, дадена под материјална и кривична одговорност заверена кај нотар, дека целокупната договорена количина на земјоделски производ ќе ја исплати на производителите и дека средствата од наменската сметка исклучиво ќе се користат за исплата на договорениот земјоделски производ или финансиски средства наменети исклучиво за откуп на целокупната договорена количина земјоделски производ по основ на договори за кредит од банка со динамика на прилив согласно динамиката на откупот и изјава од одговорното лице на откупувачот дадена под материјална и кривична одговорност дека финансиските средства одобрени со договорот за кредит се веродостојни и исклучиво ќе бидат наменети за исплата на откупениот земјоделски производ.

Дополнително е предвидена должност на откупувачот доколку превзема земјоделски производ од производители кои имале претходно склучени договори со откупувач кој е избришан од регистарот на откупувачи, откупувачот е должен да обезбеди дополнителни финансиски средства за дополнително планираната количина на земјоделски производ пред почетокот на откупот на дополнителните количини на земјоделски производ. За обезбедените средства и динамиката на прилив, откупувачот е должен најдоцна пет работни дена пред почетокот на откупот писмено и по електронски пат да го извести Државниот инспекторат за земјоделство.

Членот 2 утврдува дека исплатата на откупените земјоделски производи по претходно склучените договори и исплатата на земјоделските производи на тие кои немаат претходно склучен договор за откуп, откупувачот е должен да го изврши во рок од 30 дена од денот на откупот, односно предавање на земјоделскиот производ во откупни центри. По, договорот може да предвидува авансна исплата од најмалку 30% на денот на склучување на договорот, со исплата на остатокот од вредноста на производот најдоцна до 60 дена од денот на откупот, или исплата на средства

во висина од 40% од вредноста на производот во рок од 20 дена од денот на откупот и рокот на исплата на остатокот од вредноста не подолг од 60 дена од денот на откупот.

Со членовите 3 и 4 се врши усогласување со закон.

Членот 5 предвидува законот да влезе во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, без вообичаениот уставен рок за *vacatio legis*.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во одредбите од овој закон се меѓусебно поврзани, истите се однесуваат на иста правна работа и како такви прават правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Предложениот закон ќе се подобрат условите за работа на земјоделците, ќе им се гарантира правото на исплата на продадените земјоделски производи и ќе им се овозможи навремена исплата на нивните средства. Навременото исплаќање ќе овозможи обезбедување на средства за секојдневните животни потреби, дополнително за инвестиции и проширување на нивната земјоделска дејност.

ИЗВОД НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ

Откуп на земјоделски производи

Член 31

(1) Откуп на земјоделски производи, освен тутун, се врши во вид на трговија на големо, откуп за преработка на земјоделски производи и откуп за сопствени потреби доколку се врши на откупно место согласно одредбите од овој закон, а за се што не е уредено во овој закон согласно со Законот за трговија.

(2) Откуп на земјоделски производи можат да вршат само правни лица кои се регистрирани за преработка на земјоделски производи и правни лица кои се регистрирани за вршење на трговија со земјоделски производи и запишани во Регистарот на откупувачи на земјоделски производи што се води при Министерството.

(3) Откупот на земјоделски производи се врши само на откупни места одредени од откупувачот кои ги исполнуваат условите согласно со членовите 31, 32, 33 и 34 од овој закон и за кои го известил Министерството во рок од најмалку 30 дена пред почетокот на откупот на предвиденото откупно место.

(4) На секое откупно место задолжително се истакнуваат цените за секоја категорија на квалитет на земјоделските производи кои се предмет на откуп и тоа најмалку десет дена пред започнувањето на откупот на земјоделските производи, а по започнување на откупот на секој седми ден се истакнуваат минималните цени по земјоделски производ и/или класа според кои ќе се врши откупот наредните седум дена.

(5) Откупот се врши со писмен договор за производна година склучен за минимум 50% од реализираните количини, најмалку 45 дена пред вршењето на откупот и писмен договор склучен на местото на откуп за останатите количини, по цени истакнати согласно со ставот (4) на овој член или по повисоки цени во форма и содржина согласно со членот 32 од овој закон.

(6) Покрај условите од ставовите (2), (3) и (4) на овој член откупувачите треба да ги исполнуваат и следниве услови:

- да имаат соодветна големина на правното лице и шифра на дејност, - да имаат ликвидност во смисла на расположливи финансиски средства за откуп на земјоделски производи,

- солвентност во смисла на намирени обврски за откуп на земјоделски производи,

- да располагаат со соодветни објекти за преземање, сортирање, складирање и чување на земјоделските производи и опремата и

- да имаат склучени договори за трговија на големо на откупените земјоделски производи, доколку откупот го вршат правни лица кои се регистрирани за вршење на трговија со земјоделски производи.

(7) Поблиските услови од ставовите (3) и (6) на овој член ги пропишува министерот.

(8) Откупувачот е должен најдоцна до 31 март во тековната година до Министерството да достави податоци за планираните количини за откуп на земјоделски производи до 31 март наредната година, како и податоци за

реализиран откуп за претходната година.

(9) Откупувачот е должен најдоцна до 15 во тековниот месец во електронска форма да достави податоци за реализиран откуп на земјоделските производи од претходниот месец и за планираниот откуп на земјоделски производи за наредниот месец.

(9) Видот на податоците од ставот (8) на овој член, начинот на доставување, формата и образецот за доставување ги пропишува министерот.

(10) Видот на податоците од ставовите (8) и (9) на овој член, начинот на доставување, формата и содржината на образецот за доставување на податоците ги пропишува министерот.

(11) Податоците од ставовите (8) и (9) можат да бидат користени за потребите на земјоделскиот пазарен информативен систем од членот 13 од овој закон.

Форма и содржина на договор за откуп на земјоделски производи Член 32

(1) Договорот за откуп на земјоделски производи (во натамошниот текст: договорот) се склучува во писмена форма.

(2) Договорот од ставот (1) на овој член особено содржи:

- вид на производ и квалитет,
- цена и количина на производот,
- времетраење на договорот,
- локација и време на предавање на предметот од договорот,
- начин и рок на исплата и
- одредби за престанување и раскинување на договорот.

(3) Договорот се однесува за една или повеќе производни години.

(4) Исплатата на откупените земјоделски производи откупувачот е должен да го изврши во рок од 30 дена од денот на откупот, односно предавање на земјоделскиот производ во откупни центри.

(5) По исклучок на ставот (4) на овој член, договорот може да предвидува авансна исплата со исплата на остаток од вредноста на производот најдоцна до 180 дена од денот на откупот или исплата на средства во висина до 20% од вредноста на производот во рок од 20 дена од денот на откупот и рокот на исплата на остаток од вредноста не подолг од 90 дена од денот на откупот.

(6) Откупувачот е должен податоците од договорот од ставот (2) на овој член, како и измените на податоците да ги внесува во електронска форма во регистарот од членот 4 на овој закон.

(7) Измена на договорот од ставот (1) на овој член договорните страни можат да извршат најдоцна десет дена пред предавање на производот од договорот.

(8) Производителот не смее да склучува договор за количини на даден земјоделски производ за кои има склучено договор со друг откупувач.

(9) Доколку цената од ставот (2) на овој член се одредува како опсег на минимална и максимална цена, износот на опсегот на договорната цена се пресметува како: - 40% од минималната цена за минимални цени до 10 денари по единица производ, - 30% од минималната цена за минимални цени од 10 до 20 денари по единица производ и - 20% од минималната цена за минимални цени над

20 денари по единица производ.

(10) Точниот износ на цената од ставот (9) на овој член се утврдува најдоцна на денот на откупот на земјоделските производи во рамките на договорениот обсег имајќи ја предвид пазарната цена на производот.

(11) Во случај кога пазарната цена е повисока од максималната цена во рамките на договорениот обсег, откупната цена е максималната во договорениот опсег.

(12) Во случај кога пазарната цена е пониска од минималната цената во рамките на договорениот опсег, откупната цена е минималната во договорениот опсег.

(13) Пазарната цена е цена на земјоделските производи на пазарите во Република Македонија за која се води евиденција во Министерството согласно со Земјоделскиот пазарен информативен систем.

Упис во Регистарот на откупувачи

Член 33

(1) Откупувачите на земјоделски производи поднесуваат барање до Министерството за запишување во регистарот на откупувачи на земјоделски производи.

(2) Овластеното службено лице од Министерството кое ја води постапката за упис во регистарот на откупувачи на земјоделски производи и регистарот на увозници на одделни земјоделски производи е должно во рок од три дена од денот на приемот на барањето од ставот (1) на овој член по службена должност да поднесе барање за прибавување на документи за исполнетост на условите од членот 31 став (6) алинеја 1 од овој закон до надлежниот јавен орган.

(3) Овластеното службено лице од надлежниот јавен орган од кој се побарани доказите и документите од ставот (2) на овој член е должно да ги достави во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(4) Министерството донесува решение за упис во регистарот на откупувачи на земјоделски производи односно решение за одбивање на барање за упис во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.

(5) Против решението на Министерството за одбивање на барањето за упис од ставот (4) на овој член барателот има право на жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

(6) Формата и содржината на барањето од ставот (1) на овој член, како и потребната документација за утврдување на исполнетоста на условите од членот 31 од овој закон ги пропишува министерот во согласност со министерот за информатичко општество и администрација.

Член 165

(1) Глоба во износ од 8.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

- врши откуп на земјоделски производи без да е запишан во Регистарот на откупувачи (член 31 став (2)),

- врши откуп на откупно место спротивно на членот 31 ставови (3) и (4) од

овој закон,

- врши откуп на земјоделски производи спротивно на членот 31 ставови (5) и (6) од овој закон,

- не ги достави податоците согласно со членот 31 став (8) од овој закон,

- не изврши исплата на откупените земјоделски производи согласно со членот 32 ставови (4) и (5) од овој закон,

- изврши измена на договорот за откуп на земјоделски производи спротивно на членот 32 став (7) од овој закон,

- склучи договор за откуп на земјоделски производи спротивно на членот 32 став (8) од овој закон,

- не ја пријави промената согласно со членот 34 став (3) од овој закон и

- увезува земјоделски производи без да е запишано во Регистарот на увозници на одделни земјоделски производи (член 36 став (1)).

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице за прекршоците од ставот (1) на овој член.

(3) За прекршокот од ставот (1) на овој член, освен глоба, на правното лице ќе му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на одделна дејност во траење до 30 дена.